

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۱/۲۵

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۲/۳۰

## مجله مدیریت فرهنگی

سال هفدهم / شماره ۵۹ / بهار ۱۴۰۲

# بررسی تاثیر هوش هیجانی بر عملکرد کارکنان با متغیر میانجی تعارض دانشگاه رازی کرمانشاه

## مرتضی غضنفری

استادیار، مجتمع مدیریت و مهندسی صنایع، دانشگاه صنعتی مالک اشتر، تهران، ایران (نویسنده مسئول).

dr.gha87@gmail.com

علی مالمیر

دانشجوی کارشناسی ارشد، مجتمع مدیریت و مهندسی صنایع، دانشگاه صنعتی مالک اشتر، تهران، ایران.

## چکیده

مقدمه و هدف پژوهش: پژوهش حاضر با هدف هوش هیجانی بر عملکرد کارکنان دانشگاه رازی کرمانشاه با متغیر میانجی تعارض مورد بررسی قرار گرفته است. این مطالعه توصیفی پیمایشی و از نوع همبستگی است.

روش پژوهش: روش گردآوری داده‌ها و اطلاعات، کتابخانه‌ای و ابزار پرسشنامه است. جامعه آماری این تحقیق کارکنان دانشگاه رازی کرمانشاه اعم از کارمندان، اعضاء هیأت علمی و مدیران می‌باشد، که با استفاده از جدول کرجس مورگان ۱۹۶ نفر به عنوان حجم نمونه انتخاب گردید. و تعداد ۱۹۶ پرسشنامه در بین کارکنان توزیع گردید و تجزیه و تحلیل شد. ابزار گردآوری شامل پرسشنامه سبك‌های مدیریت تعارض رایزن (۱۹۹۸)، پرسشنامه هوش هیجانی شیرینگ (۱۹۹۶) و پرسشنامه استاندارد عملکرد کارکنان استی芬 (۲۰۰۵) می‌باشد.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که هوش هیجانی کارمندان بر عملکرد آنها تاثیر مثبت و معنی‌داری می‌گذارد، تعارض نیز به صورت مستقیم بر عملکرد تاثیر مثبت داشته است،

نتیجه‌گیری: در نهایت الگوی مفهومی پژوهش از برآشش لازم برخوردار بوده و تایید می‌کند که هوش هیجانی بر عملکرد کارکنان با متغیر میانجی تعارض تاثیر مثبت و معنی‌داری دارد.

کلید واژه‌ها: هوش هیجانی، تعارض، عملکرد کارکنان، دانشگاه رازی.

**مقدمه**

بی علاقگی، رکود و خمودگی به وجود می‌آید و در نتیجه کارایی سازمان را کاهش می‌یابد (کانتک و همکاران، ۲۰۰۹). امروزه نگرش نسبت به تعارض تغییر یافته است و به تعارض به عنوان پدیده‌ای طبیعی می‌نگرند که در تیم‌ها و سازمان‌ها وجود دارد و در نتیجه‌ی عملکرد نادرست افراد رخ می‌دهد. اکنون اعتقاد بر این است که هرگاه دو یا چند نفر با هم زندگی کنند، به خاطر عقاید، تجربیات، دیدگاه‌ها، انتظارات و ارزش‌های متفاوت آنان امکان پذید آمدن تعارض وجود دارد و نمی‌توان آن را به طور کلی از بین برد (غفوریان، ۲۰۱۰). (المست، ۲۰۰۶).

تحقیقات نشان داده است که بسیاری از مدیران نمی‌توانند رابطه خوبی با کارکنان برقرار کنند آنها به رغم این که از تخصص خوبی برخوردارند در کارشان موفق نیستند. اثرگذاری مدیران در سازمان زمانی بیشتر می‌شود که آنها هیجانات و احساسات خود را بهتر شناخته و از قابلیت‌های هیجانی خود بیشتر استفاده کنند و همچنین بتوانند با اطرافیان روابط مؤثرتری برقرار نمایند این موضوع نشان دهنده اهمیت و تأثیر هوش هیجانی در موفقیت کاری و زندگی شخصی افاده بوده و در این زمینه می‌تواند از سایر عوامل حتی هوش منطقی هم مؤثرتر باشد (بابایی و همکار، ۲۰۰۴). هوش هیجانی به معنی درک و شناخت صحیح هیجان‌ها و عواطف خود و دیگران آن گونه که هستند و توانایی به کارگیری هیجانات به منظور کمک به حل مشکلات و داشتن زندگی اثربخش می‌باشد. از نظر بار آن هوش هیجانی دارای ۵ مؤلفه اصلی می‌باشد که عبارتند از خودآگاهی، خودتنظیمی، خودانگیختگی آگاهی اجتماعی و مهارت اجتماعی (آقایار، ۲۰۱۱).

هوش هیجانی توان استفاده از احساس و هیجان خود و دیگران در رفتار فردی و گروهی در جهت کسب حداکثر نتایج با حداکثر رضایت است. بنابراین تلفیق دانش مدیریتی و توانایی‌های هیجانی در مدیریت می‌تواند در سوق دادن افراد به سوی دستیابی به هدف کارساز و مفید باشد (محترپور و همکار، ۲۰۰۴). از مواردی که اهمیت هوش

تعارض جزء جدا نشدنی زندگی انسان است (درگاهی و همکاران، ۱۳۸۷)، که می‌تواند در همه امور زندگی اعم از خانواده، محل کار و ... خود را نشان دهد. یکی از زمینه‌هایی که می‌توان تعارض و تاثیر آن را به صورت مشهود مشاهده کرد درون یک سازمان و رفتار کارکنان آن می‌باشد.

در سازمان‌ها همانند هر مکان دیگر افراد برای مشاغل، منابع، مقبولیت، قدرت و امنیت با یکدیگر رقابت می‌کنند. مادامی که تعارض در سازمان امری اجتناب ناپذیر است باید حتی الامکان به طور موثری هدایت شود (سلیمان و همکاران، ۲۰۰۷).

کاندو، هیدکازو و همکاران (۲۰۲۱) در پژوهشی تحت عنوان تجزیه و تحلیل شناخت تعارض بین سازمانی و اقدامات برای رفع آن، به این نتیجه رسید که، عواملی مانند تعامل با طرف‌های مرتبط در داخل و خارج سازمان، پروژه در حال مدیریت و اهمیت پروژه بر مدیریت تعارض تاثیرگذارند (کاندو و همکاران، ۲۰۲۱).

تعارض سازمانی در صورت هدایت به مسیر صحیح می‌تواند به عنوان یکی از اهرم‌های پیاده‌سازی نقش موثری در اجرای بهینه استراتژی‌های سازمانی داشته باشد. تعارض برای حیات و پویایی سازمان نقش ذاتی و اساسی دارد. تعارض در روابط درون فردی، درون گروهی و بین گروهی، در تصمیم‌گیری استراتژیک و سایر بخش‌های سازمان مطرح است (احمدی و همکاران، ۱۳۹۱).

پژوهش‌ها در این باره حاکی از آن است که بیش از ۳۰ درصد از وقت مدیران در جهت حل تعارضات می‌شود و می‌توان گفت یکی از مهم‌ترین حوزه‌های مدیریتی در یک سازمان نیز مدیریت تعارض است. (آقایار و همکار، ۱۳۸۹). با این حال عده‌ای از مدیران نسبت به تعارض دیدگاه منفی داشته و ناخودآگاه از آن گریزان‌اند و سعی در از بین بردن و نادیده گرفتن آن دارند. دانشمندان علوم رفتاری هدف یک سیستم موفق را ایجاد سطح مناسبی از تعارض دانشته و معتقدند اگر در سازمان تعارض وجود نداشته باشد

منظور بررسی هوش هیجانی بر عملکرد کارکنان دانشگاه رازی کرمانشاه با متغیر میانجی تعارض می‌پردازد.

### ادیبات پژوهش تعارض

تعارض وضعیتی اجتماعی است که در آن دو یا چند نفر درباره موضوعات اساسی مربوط به سازمان با هم توافق ندارند یا نسبت به یکدیگر قدری خصوصت احساسی نشان می‌دهند (جفره و بابایک، ۱۳۸۹). توomas، تعارض را شرایطی می‌داند که در آن مسائل مورد توجه دو طرف را ناسازگار و ناهمانگ می‌نماید (فیلی و همکار، ۱۴۰۱).

تامپسون، آن را رفتاری می‌داند که از سوی برخی از اعضای سازمان به منظور مخالفت با سایر اعضاء سر می‌زند (فیلی و همکار، ۱۴۰۱).

رابرت لوسیر، وجود تعارض در سازمان را مربوط به زمانی می‌داند که دو یا چند طرف با هم مخالفند و آن را جز سیستم سازمانی می‌داند (لوسیر، ۲۰۰۵).

مطابق با نظر رابینز مراحل تعارض را می‌توان به صورت زیر دسته‌بندی کرد:

- مرحله مخالفت‌های بالقوه
- مرحله بروز تعارض
- مرحله قصد یا نیت
- مرحله رفتار
- مرحله نتایج (سیف و همکاران، ۲۰۱۴).

### سطح تعارض در سازمان

تعارض می‌تواند در پنج سطح ظهور کند و افراد در سازمان‌ها ممکن است با هریک از این پنج سطح سر و کار داشته باشند که عبارتند از:

تعارض درون فردی، تعارض بین فردی، تعارض درون گروهی، تعارض بین گروهی (گرجی و همکاران، ۱۴۰۰).

تعارض درون سازمانی: شامل تعارض و برخورد بین

هیجانی در کار را نشان می‌دهد استفاده از اختلاف و تنوع نظرها و به عبارت دیگر تعارضات و فشارها برای پیش برد و موفقیت سازمان است مدیری که هوشیاری هیجانی بالای دارد به راحتی و به سرعت منابع تعارض را شناسایی و از آن در جهت افزایش اثربخشی سازمان استفاده می‌کند. حل موفقیت‌آمیز تعارضات، منوط به در نظر گرفتن احساسات تمام افراد است زمانی یک راه حل مطلوب به دست می‌آید که افراد با هم در تماس مستقیم باشند مهارت‌های اساسی هوش عاطفی نظریه گوش دادن و تأیید را آموخته باشند (فهیم دهیان، ۲۰۰۴).

### اهمیت و هدف پژوهش

سازمان‌های بسیاری در غالب بخش عمومی در حال ارائه خدمات به اقسام مختلف جامعه می‌باشند که در این بین محیط‌های آموزشی نه تنها نقش بسیار مهمی در ارائه خدمات به اقسام جویای علم در جامعه ایفا می‌کنند؛ بلکه خدمات این سازمان‌ها به گونه است که تمامی بخش‌های یک جامعه از آن بهره‌مند می‌شوند (رودپشتی، ۲۰۰۷).

نظم‌های آموزشی نظام‌هایی مشارکت جو هستند و زمانی می‌توانند موفق شوند که کارکنان آن با یکدیگر ارتباط و همکاری‌های متقابل داشته باشند. دانشگاه‌ها دارای منابع بالقوه زیادی هستند و استفاده از این منابع نیازمند همکاری‌های عمیق و مستمر است. زیرا هم‌آفرینی امکان گفتوگو و ارائه اطلاعات شفاف و روشن را فراهم می‌سازد. استفاده از توانایی‌ها زمانی امکان‌پذیر است که محیط دانشگاه محیط همیارانه و هم‌آفرینانه باشد در چنین محیطی نه تنها اعضاء احساس ارزشمندی می‌کنند بلکه این احساس را به فعالیت‌های علمی و آموزشی خود نیز سرایت می‌دهند و با ارائه فعالیت‌های آموزشی و علمی- پژوهشی گسترده‌تر موفقیت دانشجویان و جامعه را تضمین خواهند کرد (طاهرپور، ۱۴۰۰).

با توجه به مطالب گفته شده و رسالت دانشگاه‌ها وجود هر گونه تعارض کترل نشده و هوش هیجانی می‌تواند باعث آثار مخرب و جبران‌ناپذیری شود لذا پژوهش حاضر به

روانی) در شرایط مناسب استفاده کنند. اگر این گونه افراد در مواجهه با فرد خاصی عصبانی شوند و بخواهند ابزار انزجار کنند، به راحتی می‌توانند شرایط را به سمت جنبه مثبت تغییر دهند. این افراد به جای تخلیه، خشم توجه خود را معطوف به خونسردی و حفظ آرامش می‌کنند و غصب خود را فرو می‌برند. این نوع توانایی برای کنترل و تغییر شرایط موجب می‌شود از آثار زیان بار اضطراب و افسردگی ناشی از آن در امان باشید (گلمن، ۲۰۰۱). هوش هیجانی، در مطالعات گوناگونی مورد توجه قرار گرفته است. بسیاری از محققان، نشان دادند که هوش هیجانی می‌تواند برخی از فراوردهای مربوط به کار را پیش‌بینی کند که از جمله آنها عملکرد شغلی می‌باشد (تیچلر و همکاران، ۲۰۰۲). همچنین نشان دادند که ابعاد هوش هیجانی بر روی نگرش شغلی کارکنان، رفتارها و عملکردهایشان تاثیر دارد (چان و لام، ۲۰۰۴).

#### عملکرد

عملکرد یعنی محاسبه و سنجش نتیجه‌ها (عربی، ۱۳۷۹)، به همین منظور ملاک‌های فراوانی جهت این سنجش وجود دارند.

اندازه‌گیری عملکرد موضوعی است که غالباً مورد بحث قرار گرفته اما کمتر تعریف شده است. در این راستا اندازه‌گیری عملکرد را به عنوان فرایند کمی‌سازی فعالیت تشریح می‌کنند در این تعریف اندازه‌گیری فرایند کمی‌سازی است و فعالیت عملکرد مرتبط است (نیلی، ۱۹۹۵).

شاخص‌های ارزیابی عملکرد مسیر حرکت سازمان‌ها را برای رسیدن به اهداف مشخص می‌کند. نگاه اول در تدوین شاخص‌ها متوجه چشم‌اندازه و مأموریت و اهداف کلان راهبردهای بلند مدت و کوتاه مدت و برنامه‌های عملیاتی و به فعالیت اصلی متمرکز می‌شود. دست کم هفت مقیاس برای ارزیابی عملکرد یک سازمان وجود دارد که الزاماً متمایز از یکدیگر نیستند (رجیمی، ۱۳۸۵).

گروه‌های است که ممکن است به صورت یکی از شکل‌های الف) تعارض عمودی، ب) تعارض افقی، ج) تعارض بین صفت و ستاد، باشد.

سرویاسان (۲۰۰۵) در تحقیقات خود رابطه‌ای مثبت بین تجارب مدیریتی با هوش هیجانی نشان داده است که این خود گویای رابطه مستقیم تعارض و هوش هیجانی می‌باشد. سوزانتو (۲۰۰۶) نشان داده است وقتی کارمندان نسبت به رییسان با تعارض مواجه می‌شوند با استفاده از سبک همکاری، به دنبال سبک مصالحه متمایل می‌شوند. یو، ساردسای و همکاران (۲۰۰۶) نیز بین هوش هیجانی و سبک مدیریت تعارض همکاری و مصالحه، رابطه‌ای مثبتی را گزارش کرد و نشان دادند که سبک همکاری از طریق هوش هیجانی، قابل پیش‌بینی است.

#### هوش هیجانی

مجموعه‌ای از توانایی‌ها کفایت‌ها و مهارت‌های غیرشناختی که توانایی فرد را برای کسب موفقیت در مقابل با اقتضایات و فشارهای محیطی تحت تاثیر قرار می‌دهد (بارون، ۲۰۰۰).

پائین بودن هوش هیجانی باعث عدم کارایی ضعف در قضاوت تصمیم‌گیری غلط جذب کارکنان نامناسب از دست دادن کارکنان لایق بی‌انگیزگی، کارکنان فقدان کارگردهی و نداشتن خود مدیریتی می‌شود در عوض کسی از هوش هیجانی بالایی برخوردار باشد؛ باعث افزایش کارایی قضاوت، صحیح تصمیم‌گیری هوشمند استخدام افراد شایسته و حفظ آنها ایجاد انگیزه در دیگران کار گروهی قوی و خود مدیریتی می‌شود هوش هیجانی به نظر می‌رسد می‌تواند شکل تکامل یافته‌ای از توجه به انسان در سازمان‌ها باشد و ابزاری نوین و شایسته در دستان مدیران تجاری و نظریه‌پردازان بازار برای هدایت افراد درون سازمان و مشتریان برخی سازمان و تامین رضایت آنها افراد با هوش هیجانی بالا قادرند از هر دو حالت روانی خویش (ثبت روانی تنزل

پیشینه تحقیق

محقق	عنوان پژوهش	یافته‌ها
مهدیزاده و امیری (۱۴۰۰)	بررسی تاثیر تعارض سازمانی بر فرسودگی شغلی در مدیران شرکت ایران خودرو	تعارض سازمانی بر خستگی عاطفی مدیران ، پذیده‌های شخصیت زدایی مدیران و فقدان موقفيت فردی مدیران موثر است
تهرمانی و همکاران (۱۳۹۶)	مهارت‌های بنیادی ارتباط و سبک‌های مدیریت تعارض سازمانی	بین کارشناسان زن و مرد از لحاظ میزان مهارت‌های ارتباطی و ابعاد آن و همچنین نمره سبک‌های مدیریت تعارض تفاوت معنی داری وجود ندارد
دینوا (۲۰۲۱)	پاسخ‌های مصرف کننده به استراتژی‌های مدیریت تعارض	پنج استراتژی مختلف مدیریت تعارض شامل عدم مشارکت، سانسور، تقویت، آموزش و بسیج شناسایی شده است
یو و همکارانش (۲۰۰۶)	رابطه‌های مثبت معنادار آماری بین هوش هیجانی مدیران و سبک‌های تشریک مساعی و مصالحه یافت شد	رابطه‌ی مثبت معنادار آماری بین انگیزش مدیران و استراتژی حل مسئله کارکنان مشاهده شده است
سریواسان (۲۰۰۵)	هوش هیجانی و مدیریت تعارض سبک‌ها در حوزه مدیریتی که توسط توسط معلمان مدیریت و دانشجویان تامین می‌شود	رابطه‌ی مثبت بین تجارت مدیریتی با هوش هیجانی نشان داده است
جردن و تراث (۲۰۰۳)	بهره‌مندی از هوش هیجانی در پیش‌بینی استفاده از مدیریت تعارض در بین پرستاران	بین هوش هیجانی و استفاده از سبک راه حل گرایی همکاری وجود دارد
مالک (۲۰۰۰)	هوش هیجانی و با استراتژی‌های مدیریت تعارض	هوش هیجانی رابطه مثبتی با استراتژی راه حل گرایی دارد

روش پژوهش

فرضیه‌های پژوهش

فرضیه اصلی

این پژوهش از نظر هدف تحقیق در زمراه تحقیقات کاربردی قرار می‌گیرد، چرا که با استفاده از نتایج آن می‌توان مسئله خاصی در سازمان مورد مطالعه را حل نمود و پیشنهاداتی کاربردی در راستای بهبود وضعیت فعلی ارائه داد.

- ۱- هوش هیجانی کارکنان بر عملکرد آنها تاثیر دارد.
- ۲- تعارض در بین کارکنان بر عملکرد آنها تاثیر دارد.
- ۳- هوش هیجانی کارکنان بر تعارض در بین آنها تاثیر دارد.

فرضیه‌های فرعی

از منظر ماهیت موضوع و نوع هدف، روش مورد استفاده توصیفی می‌باشد. به دلیل این‌که محقق به بررسی وضعیت و توصیف ویژگی‌های یک مسئله در سازمان می‌پردازد، از منظر شیوه جمع‌آوری داده تحقیق حاضر یک تحقیق میدانی

SPSS استفاده شده است.

#### تجزیه و تحلیل داده‌ها

محقق با استفاده از ابزارهای مناسب، داده‌های مورد نیاز را برای آزمون فرضیه‌های خود جمع‌آوری کرد، اکنون نوبت آن است که با بهره‌گیری از تکنیک‌های آماری مناسب که با روش تحقیق و نوع متغیرها سازگاری دارد داده‌های جمع‌آوری شده را دسته‌بندی و تجزیه و تحلیل نموده و در نهایت فرضیه‌های تحقیق را در بوته آزمون قرار دهد. پسند دادن موضوع تحقیق به رشتۀ ای از اطلاعات موجود مستلزم اندیشه‌ای خلاق است. فرآیند تجزیه و تحلیل داده‌ها فرآیندی چند مرحله‌ای است که طی آن داده‌هایی که از طریق به کارگیری ابزارهای جمع‌آوری در جامعه (نمونه) آماری فراهم آمداند، خلاصه، کلیندی، دسته‌بندی و در نهایت پردازش می‌شوند تا زمینه برقراری انواع تحلیل‌ها و ارتباط‌ها بین این داده‌ها به منظور آزمون فرضیه‌ها فراهم آید.

در ابتدا ویژگی‌های جمعیت شناختی نمونه ارائه شده سپس میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش بیان می‌شود. آزمون کلموگروف- اسمیرنوف جهت ارزیابی نرمال بودن توزیع نمرات متغیرهای پژوهش به منظور بررسی پیش فرض‌های آماری لازم ارائه شده است. سپس فرضیه‌های کلی و فرعی با استفاده از روش مدل معادلات ساختاری، آزمون همبستگی و تحلیل رگرسیون مورد بررسی قرار گرفته است.

#### ویژگی‌های جمعیت شناختی

فراوانی و درصد فراوانی جنسیت، تحصیلات، سن و سابقه خدمت در جداول زیر ارائه شده است.

می‌باشد. از آنجایی که انتخاب روش هر پژوهش بسته به سوالات و هدف آن پژوهش می‌باشد و با هدف بررسی تاثیر هوش هیجانی بر عملکرد کارکنان دانشگاه رازی کرمانشاه با تغییر میانجی تعارض مورد بررسی قرار گرفته است، روش مناسب برای این تحقیق روش پیمایشی می‌باشد. جامعه آماری این تحقیق کارکنان دانشگاه رازی کرمانشاه اعم از کارمندان، اعضاء هیأت علمی و مدیران می‌باشند، که با استفاده از جدول کرجس مورگان ۱۹۶ نفر به عنوان حجم نمونه انتخاب گردید.

ابزار گردآوری این تحقیق شامل چهار قسمت بود که قسمت اول آن ویژگی‌های جمعیتی کارکنان، قسمت دوم پرسشنامه سبک‌های مدیریت تعارض رابینز (۱۹۹۸) که مشتمل بر ۳۰ سوال است و ۵ سبک مدیریت تعارض را در درون ۳ راهبرد کترل، عدم مقابله و راحل‌گرایی مورد سنجش قرار می‌دهد. روایی و پایابی این پرسشنامه در پژوهش‌های متعددی مورد تأیید قرار گرفته است، قسمت سوم آن پرسشنامه هوش هیجانی شیرینگ (۱۹۹۶) است، این آزمون دارای ۳۲ سوال و پنج مولفه با (خودآگاهی، خودکترلی، خودانگیزی، همدلی، مهارت اجتماعی) می‌باشد پاسخ‌های به صورت درجه‌ای و ترتیبی است (همیشه، اغلب اوقات، گاهی اوقات، بندرت، هیچ وقت). و قسمت چهارم پرسشنامه استاندارد عملکرد کارکنان استی芬 (۲۰۰۵) می‌باشد که متشکل از ۴۰ سوال می‌باشد و پاسخ‌ها به صورت درجه‌بندی و ترتیبی می‌باشند (فراتر از انتظار، در حد انتظار، نیازمند بهبود).

به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از آمار استنباطی استفاده شده در عملیات آماری از نرم‌افزار ۱۹

جدول شماره ۱- توزیع فراوانی جنسیت

درصد فراوانی	فراوانی	جنسیت
۶۱/۲	۱۲۰	مرد
۳۸/۸	۷۶	زن
۱۰۰	۱۹۶	کل

جدول ۲- توزیع فراوانی میزان تحصیلات

درصد فراوانی	فراوانی	میزان تحصیلات
۳۴/۷	۶۸	کارشناسی
۳۸/۸	۷۶	کارشناسی ارشد
۲۶/۵	۵۲	دکتری
۱۰۰	۱۹۶	کل

جدول ۳- توزیع فراوانی سن

درصد فراوانی	فراوانی	سن
۲۹/۱	۵۷	۳۰-۳۵ سال
۳۱/۶	۶۲	۳۶-۴۰ سال
۳۹/۳	۷۷	بالاتر از ۴۰ سال
۱۰۰	۱۹۶	کل

جدول ۴- توزیع فراوانی سابقه خدمت

درصد فراوانی	فراوانی	سابقه خدمت
۱۲/۲	۲۴	کمتر از ۵ سال
۲۰/۹	۴۱	۱۰-۵ سال
۳۵/۲	۶۹	۱۵-۱۰ سال
۳۱/۶	۶۲	بالاتر از ۱۵ سال
۱۰۰	۱۹۶	کل

شاخص های توصیفی مانند میانگین و انحراف آزمودنی ها در جدول شماره ۵ آمده است  
استاندارد متغیرهای پژوهش به شکل کلی در بین

جدول ۵- میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش

انحراف استاندارد	میانگین	متغیرها
۱۰/۵۹	۵۹/۵۸	هوش هیجانی
۱۳/۳۷	۷۷/۷۴	عملکرد
۶/۳۷	۳۰/۷۷	تعارض

بررسی قرار دهد. این پیش فرض حاکی از آن است که  
تفاوت مشاهده شده بین توزیع نمرات گروه نمونه و  
توزیع نرمال در جامعه برابر با صفر است. بدین منظور  
بررسی پیش فرض های آماری  
هدف از بررسی پیش فرض نرمال بودن آن است که  
نرمال بودن توزیع نمرات همسان با جامعه را مورد

متغیرهای این پژوهش در جدول شماره ۶ آمده است.

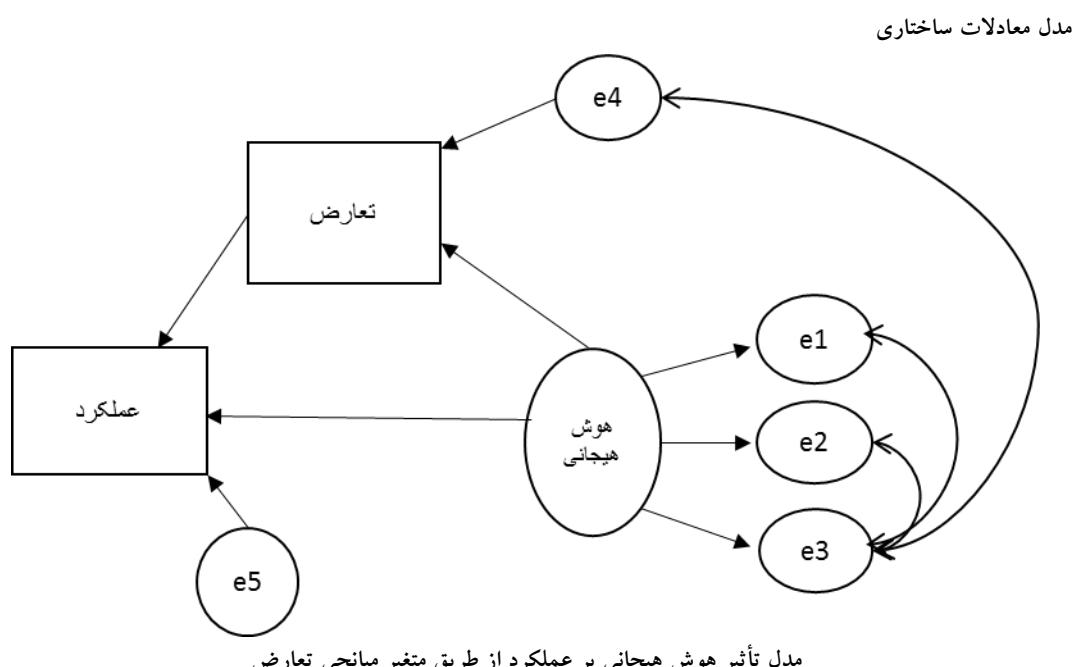
از آزمون کلموگروف- اسمیرنوف استفاده گردید. نتایج حاصل از اجرای این پیش فرض در مورد نمرات

جدول ۶- آزمون کلموگروف- اسمیرنوف جهت ارزیابی نرمال بودن توزیع نمرات متغیرهای پژوهش

معنی داری	درجه آزادی	آماره	متغیر
۰/۰۷۳	۱۹۶	۰/۱۹۰	هوش هیجانی
۰/۰۹۷	۱۹۶	۰/۱۰۳	عملکرد
۰/۰۸۶	۱۹۶	۰/۱۰۳	تعارض

نرمال و همسان با جامعه است و کمی و کشیدگی حاصل اتفاقی است(همه سطوح معنی داری بزرگتر از ۰/۰۵ می باشد).

همان طور که در جدول شماره ۶ مشاهده می شود، فرض صفر مبنی بر نرمال بودن توزیع نمرات در همه متغیرهای پژوهش باقی است یعنی توزیع نمرات نمونه



پس از تدوین و بررسی مدل تحلیل مسیر بایستی برآش مدل کلی انجام شود. اطلاعات کلی مربوط به بررسی تأثیر هوش هیجانی کارکنان بر عملکرد آنها از طریق متغیر میانجی تعارض در جدول شماره ۷ ارائه شده است و سپس در ادامه جزئیات مدل (مقادیر پارامترها و معناداری تفاوت آنها با صفر بویژه برای ضرایب ساختاری) ارائه شده‌اند.

فرضیه اصلی: هوش هیجانی کارکنان بر عملکرد آنها از طریق متغیر میانجی تعارض تاثیر دارد. در راستای هدف تحقیق اطلاعات تعداد ۱۹۶ نمونه گرفته شده از کارکنان دانشگاه رازی کرمانشاه و ویژگی‌های آنها در قالب یافته‌های توصیفی ارائه شد، همچنین به صورت تحلیلی فرضیات تحقیق ارائه شد. در ادامه لازم است؛ مدل معادله ساختاری تحلیل شود.

جدول ۷- شاخص‌های برازش مدل تأثیر هوش هیجانی کارکنان بر عملکرد از طریق متغیر میانجی تعارض

تفصیر	ملای	میزان	شاخص‌های برازش	
برازش مطلوب	بالاتر همراه با $\chi^2$ df	(۱) ۲/۴۶۵	$\chi^2$ (آماره آزمون) df درجه آزادی)	مطلوب
برازش مطلوب	بیشتر از ۰/۰۵	۰/۱۱۶	p-value (سطح معناداری)	
برازش مطلوب	بیشتر از ۰/۹۰	۰/۹۹۶	GFI (شاخص نیکویی برازش)	
برازش مطلوب	بیشتر از ۰/۹۰	۰/۹۳۵	AGFI (شاخص نیکویی برازش اصلاح شده)	
برازش مطلوب	کمتر از قدر مطلق چهار	۰/۰۱۴	RMR (ریشه دوم میانگین مربعات خطای باقی‌مانده)	تطبیقی
برازش مطلوب	بیشتر از ۰/۹۰	۰/۹۷۴	TLI (شاخص توکر-لویس)	
برازش مطلوب	بیشتر از ۰/۹۰	۰/۹۹۶	NFI (شاخص برازش هنجار شده بتنلر-بونت)	
برازش مطلوب	بیشتر از ۰/۹۰	۰/۹۹۷	CFI (شاخص برازش تطبیقی)	
برازش مطلوب	کمتر از ۰/۰۵	۰/۰۰۵۱	RMSEA (ریشه دوم میانگین مربعات خطای برآورد)	مقتصد
برازش نامطلوب	بیشتر از ۰/۰۵	۰/۱۰۰	PNFI (شاخص برازش مقتصد هنجار شده)	

می‌کنند. شاخص CFI، NFI، AGFI، GFI و TLI نیز بیشتر از ۰/۹ گزارش شده است که تایید دیگری برای خوبی برازش مدل است. با وجودی که شاخص PNFI نامطلوب گزارش شده است ولی مطابقت بیشتر از ۵ شاخص تاییدی بر مناسب بودن مدل برازش شده است. اکنون بایستی به بیان اطلاعات بیشتری از مدل در قالب مقادیر گزارش شده برای پارامترها و معناداری تفاوت آنها با صفر بویژه برای ضرایب تاثیر یا ساختاری و در حالت کلی بیان جزئیات مدل پردازیم. جدول شماره ۸ اثرات برازش شده برای مدل را در قالب شماره ۸ اثرات برازش شده برای مدل را در قالب رگرسیون وزنی بیان می‌کند.

برای بررسی کفايت مدل تمرکز بر روی شاخص‌های برازش کلی مدل است. بر مبنای نتایج ارائه شده در جدول شماره ۷ سطح معناداری مدل (۰/۱۱۶) بیشتر از سطح معناداری  $\alpha = 0/05$  است. در نتیجه بین مدل اندازه‌گیری شده و داده‌های تجربی تفاوت معناداری وجود ندارند و مدل برازشی برای داده‌ها مناسب است. حاصل تقسیم آماره آزمون بر درجه آزادی برابر با ۲/۴۶۵ (کمتر از ۳ مطلوب) است. همچنین مقدار کوچک گزارش شده برای RMR و RMSEA به ترتیب ۰/۰۱۴ و ۰/۰۰۵ مناسب بودن مدل تأثیر هوش هیجانی کارکنان بر عملکرد از طریق متغیر میانجی تعارض را تایید

جدول ۸- مقادیر برازش شده مدل تأثیر هوش هیجانی کارکنان بر عملکرد از طریق متغیر میانجی تعارض

نتیجه	ضریب تعیین $R^2$	سطح معناداری p-value	استاندارد $\beta$	ضریب b	مسیرهای مدل		
					تعارض	<---	هوش هیجانی
معنادار	۰/۶۳۶	***	۰/۷۹۸	۱/۵۶۰			هوش هیجانی
معنادار	۰/۶۲۹	***	۰/۴۰۴	۱/۶۵۹	عملکرد	<---	هوش هیجانی
معنادار		***	۰/۴۳۲	۰/۹۰۷	عملکرد	<---	تعارض

\*\*\*P < 0.001

مقادیر برازش شده پارامترهای مدل که در جدول شماره ۸ گزارش شده است مربوط به مقدار برآورد

مبنی بر "هوش هیجانی بر تعارض تاثیر معنادار دارد" ، "هوش هیجانی بر عملکرد تاثیر معنادار دارد" و "تعارض بر عملکرد تاثیر معنادار دارد" با ۹۵٪ اطمینان تایید می شود.

همچنین مقدار واریانس (ضریب تعیین) ارائه شده، نشان می دهد:

- مسیر هوش هیجانی به تعارض، ۶۴٪ از مقدار تغییرات متغیر تعارض را تبیین می کند.
- دو مسیر هوش هیجانی و تعارض به عملکرد، به صورت توأم ۶۳٪ از مقدار تغییرات متغیر عملکرد را تبیین می کنند.

استاندارد پارامترهای مدل است. نتایج جدول سطح معناداری را برای ضرایب رگرسیونی بسیار نزدیک به صفر گزارش می دهد و مسیرهای مستقیم هوش هیجانی بر تعارض (۰/۷۹۸)، هوش هیجانی بر عملکرد (۰/۴۰۴) و تعارض بر عملکرد (۰/۴۳۲) معنادار هستند. از این رو می توان نتیجه گرفت که با افزایش یک واحد در میزان هوش هیجانی به صورت مستقیم میزان تعارض به میزان ۸۰٪ و عملکرد به میزان ۴۰٪ افزایش خواهد داشت و با افزایش یک واحد در میزان تعارض به صورت مستقیم میزان عملکرد به میزان ۴۳٪ افزایش می یابد. از این رو می توان گفت: فرضیه های فرعی تحقیق

جدول ۹- اثرات غیرمستقیم مدل متغیرهای پژوهش

عملکرد		
۱/۴۱۸	غیراستاندارد	هوش هیجانی
۰/۳۴۵	استاندارد	

#### تحلیل استنباطی فرضیات

در ادامه لازم است فرضیات به صورت جداگانه و با استفاده از نرم افزار SPSS تحلیل شوند، تا نتایج بدست آمده با نتایج حاصل از مدل معدلات ساختاری مقایسه گردد و فرضیات فرعی تحقیق مورد تایید نهایی قرار گیرند.  
فرضیه فرعی اول: هوش هیجانی کارکنان بر عملکرد آنها تاثیر معنادار دارد.  
به منظور بررسی این فرضیه از آزمون همبستگی پرسون استفاده شد نتیجه این تحلیل در جدول شماره ۱۰ امده است.

نتایج جدول شماره ۹ نشان می دهد که اثر غیرمستقیم هوش هیجانی بر عملکرد از طریق متغیر میانجی تعارض برابر با ۰/۳۴۵ و در سطح معناداری  $\alpha=0/05$  معنادار گزارش شده است. در نتیجه با افزایش یک واحد در میزان هوش هیجانی به صورت غیرمستقیم (از طریق متغیر میانجی تعارض) میزان عملکرد به میزان ۳۵٪ افزایش می یابد از این رو می توان گفت: فرضیه تحقیق مبنی بر "هوش هیجانی بر عملکرد از طریق متغیر میانجی تعارض تاثیر معنادار دارد" با ۹۵٪ اطمینان تایید می شود.

جدول ۱۰- ضرایب همبستگی بین هوش هیجانی با عملکرد (تعداد ۱۹۶)

معناداری	ضریب همبستگی	متغیرها
۰/۰۰۰	۰/۶۶۵	هوش هیجانی * عملکرد

ترتیب این فرضیه برای ارتباط بین هوش هیجانی و عملکرد تایید می گردد.

یافته های جدول شماره ۱۰ نشان می دهد که هوش هیجانی بر عملکرد رابطه مثبت و معناداری دارد. به این

عملکرد از تحلیل رگرسیون به روشن ورود استفاده شد.

به منظور بررسی قدرت پیش بینی هوش هیجانی بر

جدول ۱۱- تحلیل رگرسیون

معناداری (P)	T	ضریب بتا (B)	خطای استاندارد (SE)	ضریب خام (B)	متغیر
۰/۰۰۰	۱۰/۰۱۵	-	۲/۸۹۷	۲۳/۲۰۷	مقدار ثابت
۰/۰۰۰	۱۵/۱۶۱	۰/۶۶۵	۰/۰۹۲	۰/۵۸۴	عملکرد

فرضیه فرعی دوم: تعارض بر عملکرد تاثیر معنادار دارد.  
به منظور بررسی این فرضیه از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شد نتیجه این تحلیل در جدول شماره ۱۲ امده است.

همان طور که در جدول شماره ۱۱ ملاحظه می شود، ضرایب خام و استاندارد پیش بینی معادله عملکرد در کارکنان بر مبنای هوش هیجانی ارائه شده اند و همگی از لحاظ آماری معنادارند ( $P < 0.05$ ). بنابراین هوش هیجانی بر عملکرد تاثیر دارد.

جدول ۱۲- ضرایب همبستگی بین تعارض با عملکرد (تعداد=۱۹۶)

معناداری	ضریب همبستگی	متغیرها
۰/۰۰۰	۰/۷۵۵	تعارض* عملکرد

یافته های جدول شماره ۱۲ نشان می دهد که تعارض بر عملکرد رابطه مثبت و معناداری دارد. به این ترتیب این فرضیه برای ارتباط بین تعارض و عملکرد تایید شد.

یافته های جدول شماره ۱۲ نشان می دهد که تعارض بر عملکرد رابطه مثبت و معناداری دارد. به این ترتیب این فرضیه برای ارتباط بین تعارض و عملکرد تایید شد.

جدول ۱۳- تحلیل رگرسیون

معناداری (P)	T	ضریب بتا (B)	خطای استاندارد (SE)	ضریب خام (B)	متغیر
۰/۰۰۰	۱۰/۰۱۵	-	۲/۸۹۷	۲۹/۰۰۷	مقدار ثابت
۰/۰۰۰	۱۷/۱۸۱	۰/۷۵۵	۰/۰۹۲	۱/۵۸۴	تعارض

همان طور که در جدول شماره ۱۳ ملاحظه می شود، فرضیه فرعی سوم: هوش هیجانی کارکنان بر تعارض تاثیر معنادار دارد.

همان طور که در جدول شماره ۱۳ ملاحظه می شود، ضرایب خام و استاندارد پیش بینی معادله عملکرد در کارکنان بر مبنای تعارض ارائه شده اند و همگی از لحاظ آماری معنادارند ( $P < 0.05$ ). بنابراین تعارض بر عملکرد

جدول ۱۴- ضرایب همبستگی بین تعارض با عملکرد (تعداد=۱۹۶)

معناداری	ضریب همبستگی	متغیرها
۰/۰۰۰	۰/۶۷۴	هوش هیجانی* تعارض

یافته های جدول شماره ۱۴ نشان می دهد که هوش

یافته های جدول شماره ۱۴ نشان می دهد که هوش

تعارض تایید می‌گردد.

ترتیب این فرضیه برای ارتباط بین هوش هیجانی و

جدول ۱۵- تحلیل رگرسیون

معناداری (P)	T	ضریب بتا (B)	خطای استاندارد (SE)	ضریب خام (B)	متغیر
.000	3/673	-	2/897	6/616	مقدار ثابت
.000	13/617	.0/674	.0/092	.0/405	هوش هیجانی

طریق متغیر میانجی تعارض تاثیر معنادار دارد". نتایج تحقیق (جدول ۱۱) نشان داد که هوش هیجانی بر عملکرد کارکنان تاثیر معناداری می‌گذارد، همچنین طبق نتایج بدست آمده (جدول ۱۵) هوش هیجانی بر تعارض کارکنان تاثیر مشتی می‌گذارد، افراد با هوش هیجانی بالا می‌توانند از هر دو حالت روانی خویش (ثبات روانی تنزل روانی) در شرایط مناسب استفاده کنند. این افراد با مدیریت شرایط و استفاده از همین ویژگی می‌توانند اصطکاک‌های میان خود و دیگر کارمندان را کاهش داده و باعث بهبود عملکرد شوند. یافته‌های این پژوهش با نتایج بدست آمده در تحقیق چان و لام در سال ۲۰۰۴ مطابقت دارد. پس نتیجه می‌گیریم دو فرضیه فرعی شماره ۱ و ۳ هر دو مورد تایید و درست می‌باشند.

همچنین نتایج تحقیق نشان داد (جدول ۱۳) که تعارض نیز بر عملکرد کارکنان تاثیر دارد که خود نشان دهنده درستی فرضیه فرعی دوم است. نتایج این تحقیق با نتایج بدست آمده در تحقیق مهدی‌زاده و امیری ۱۴۰۰ مشابهت دارد.

در نهایت با در نظر گرفتن همه نتایج بدست آمده، درستی فرضیه اصلی ثابت می‌شود و می‌توان نتیجه گرفت که هوش هیجانی در بین کارکنان با متغیر میانجی تعارض تاثیر دارد.

براساس نتایج بدست آمده پیشنهاد می‌شود:

- مدیران با توجه به مولفه‌های تاثیرگذار بر هر یک از متغیرها اثرات منفی آنها را کاهش داده و بر روی

با توجه به نتایج جدول شماره ۱۵، سطح معناداری آزمون برای متغیرهای پژوهش کمتر از مقدار سطح معناداری  $\alpha=0.05$  می‌باشد. در نتیجه بین هوش هیجانی و تعارض رابطه معنادار و همبستگی قوی ( $0.74$ ) و مستقیمی وجود دارد.

همچنین نتایج تحلیل رگرسیون نشان می‌دهد که مقدار سطح معناداری برای هوش هیجانی کمتر از سطح معناداری  $\alpha=0.05$  و مقدار آماره آزمون  $t$  مثبت گزارش شده است، به لحاظ تایید رابطه مستقیم بین آنها می‌توان گفت با افزایش یک واحد میزان هوش هیجانی، میزان تعارض در بین کارکنان دانشگاه رازی کرمانشاه به اندازه ۶۷ درصد افزایش خواهد یافت. در نتیجه فرضیه تحقیق مبنی بر آنکه هوش هیجانی بر تعارض تاثیر معنادار دارد؛ با اطمینان ۹۵٪ تایید می‌شود. نتایج این فرضیه با نتایج بدست آمده در فرضیه سوم و به کمک مدل معادلات ساختاری یکسان است.

#### نتیجه‌گیری و پیشنهادات

پژوهش حاضر با هدف هوش هیجانی بر عملکرد کارکنان دانشگاه رازی کرمانشاه با متغیر میانجی تعارض مورد بررسی قرار گرفت که در نهایت تعداد ۱۹۶ پرسشنامه در بین کارکنان توزیع گردید و تجزیه و تحلیل SPSS19 شد. به منظور آزمون فرضیه‌ها از نرم‌افزار استفاده گردید و داده‌های پژوهش با استفاده از روش مدل سازی معادلات ساختاری و تحلیل رگرسیون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته و نتایج نشان داد که فرضیه اصلی تحقیق مبنی بر "هوش هیجانی بر عملکرد از

گرجی، سمیه؛ شکرچیان، سحر؛ کریمی، سجاد؛ محمدپور، بهروز (۱۴۰۰). تعارض سازمانی و مدیریت آن. هفتمین کنفرانس بین‌المللی تحقیقات بین‌رشته‌ای در مدیریت، حسابداری و اقتصاد نوین. مهدی‌زاده اشرفی، علی؛ امیری، مهدی (۱۴۰۰). بررسی تاثیر تعارض سازمانی بر فرسودگی شغلی در مدیران شرکت ایران خودرو. هفتمین کنفرانس ملی مطالعات مدیریت در علوم انسانی.

Aghayar S (2011). Power empowerment site. Available online from: <http://www.pridepublication.com>. [cited by: 18 march 2011]. [Persian]

Almost J (2006). Conflict within nursing work environments: Concept analysis. Journal of Advanced Nursing 2006.

Babaie MA, Momeni M (2004). Impact on the effectiveness of emotional intelligence managers.

Baddar F, Salem OA & Villagracia HN (2016). Conflict resolution strategies of nurses in a selected government tertiary hospital in the Kingdom of Saudi Arabia. Journal of Nursing Education and Practic.

Baron, R & parker, D.A (2000). the hand book of emotional telligence. sanfrancisco, jossy-BassBooks. Chi-sum, wony, keunths (2002). the effect of leader and follower emotional intelligence on performance and attitude:Exploratory study

Chan, Ka Wai & Lam, Cheok San (2004). Emotional Intelligence and Conflict Management Styles. Asian Academy of Management Conference. Shanghai, China.

Deutsch, M (2006). Cooperation and competition. In M. Deutsch, P. Coleman, & E. Marcus (Eds.), The handbook of conflict resolution: Theory and practice. San Francisco: Jossey-Bass

Dineva, Denitsa, et, al (2021). consumer Responses to Conflict-Management Strategies on Non-Profit Social Media Fan Pages, Journal of Interactive Marketing, Volume 52, November 2020.

Fahim Diein H (2004). Relationship between emotional intelligence and communication skills with strategies to manage conflict between training managers and

حفظ نقاط مثبت نمرکز کنند.

- مدیران با تفسیرو شرح و طایف و برنامه‌ها و اهداف سازمان و تاکید بر آنها در جهت دستیابی به آنها کوشای بشنند.

- برگزاری سیر مطالعاتی و کارگاه‌های آموزشی مرتبط می‌تواند سازمان را در جهت رسیدن به اهداف مورد نظر بسیار کمک کند.

## منابع

احمدی، فریدون؛ حسن‌زاده، تورج؛ فرجی، بهیه (۱۳۹۱). سبک‌های مدیریت تعارض در اجرای موفقیت‌آمیز استراتژی‌های سازمانی، مطالعات مدیریت راهبردی.

اعرابی، سیدمحمد؛ پارسائیان، علی (۱۳۷۹). مبانی رفتار سازمانی، انتشارات دفتر پژوهش‌های فرهنگی. آقایار، سیروس؛ رزقی رستمی، علیرضا (۱۳۸۹). تعارض و حل آن با رویکرد هوش هیجانی. انتشارات سپاهان، چاپ اول.

جفره، مجتبی؛ باباییک، ربابه (۱۳۸۹). استراتژی‌های مدیریت تعارض و ساختار سازمانی شماره ۶. درگاهی، حسین؛ موسوی، سید محمد‌هادی؛ عراقیه فراهانی، سمانه؛ شهامت، گلسا (۱۳۸۷). مدیریت تعارض و راهبردهای مرتبط. مجله پیراپژوهشی دانشگاه علوم پزشکی تهران (پیاورد سلامت).

رحمی، غفور (۱۳۸۵). ارزیابی عملکرد و بهبود مستمر سازمان، ماهنامه تدبیر، شماره ۱۳۷.

طاهرپور، فاطمه (۱۴۰۰). طراحی و اعتباریابی سنجه اندازه‌گیری هم‌آفرینی در دانشگاه، چشم‌انداز مدیریت دولتی، دوره دوازدهم، شماره اول. فیلی، اردلان؛ بهروزی، مهرداد (۱۴۰۱). رتبه‌بندی عوامل موثر بر بروز تعارض سازمانی (مورد مطالعه: شرکت ساختمانی کیان ساخت). نخستین کنفرانس ملی مطالعات روانشناسی سلامت روان. سال ۱۴۰۱.

- Neely, A.D, Gregory, M, plats, k.w (1995). preformance measurement sys-tem Design:aliterantureReviw and Reoperations & production Mangement vol.15, No.4.
- Rahim, M. R (2002). A model of emotional intelligence and conflict management strategies: A study in seven countries. Journal of Organizational Analysis.
- Seif, M. H, Sabet Maharlouie, A, Rastgar, A & Rokni, E (2014). Organizational and Psychological Factors Affecting Work - Family Conflict among Married Female Nurses (Path Analysis Model). Journal of Woman and Society.
- Shafie Rodposhti M, Mirghafori H (2007). Identify and rank factors enhancing education services. Iranian journal of higher education association 2007.
- Srivasan, P.T (2005). Emotional Intelligence and Conflict Management Styles among Management Teachers and Students' UAC funded field study, Department of Management Studies, University of Madras.
- Suliman A. M. Al-Shaikh, F. N (2007). Emotional intelligence at work: links to conflict and innovation. Employee Relations.
- Susanto, Ely (2006). Emotional Intelligence, Conflict Management Styles, and Job Performance: A Case of Public Organization in Indonesia. National Cheng Kung University Library, Taiwan.
- Tischler, L, Biberman, J & McKeage, R (2002). Linking emotional intelligence, spirituality and workplace performance: Definitions, models and ideas for research. Journal of Managerial Psychology.
- Yu, C. S, Sardessai, R. M, Lu, J & Zhao, J. H (2006). Relationship of emotional intelligence with conflict management styles: An empirical study in China. Journal of Management and Enterprise Development.
- executive school iran's physical education university- presentation template. [PhD thesis). Tehran, Azad university, Branch research and science.
- Ghahremani, O, fallahi, A, Alidoust Ghahfarokhi, E (2016). Basic communication skills and conflict management styles: The Study of physical education experts in Tehran Universities. Contemporary Studies on Sport Management 6(12).
- Ghafourian H & Falamrzy A (2010). An investigation the relationship between conflict and job performance. Journal of New Industrial Organizational Psychology 2010.
- Golman, D (2001). Anel.based theory of performan. Inc, cherniss & D.Golman (Eds), the Emotional intelligence. newYork:books
- Ivancevich, John M, Konopaske, Robert and Matteson, Michael T (2005). Organizational Behavior and Management. 7th ed. McGraw Hill
- Jordan, P. J & Troth, A. C (2003). Emotional intelligence and conflict resolution in nursing, Contemporary Nurse, 13
- Kantek Filiz, Gezer Nurdan (2009). Conflict in schools: Student nurses' conflict management styles. Nurse Education Today 29.
- Kondo, Hidekazu et, al (2021). Analysis of recognition of inter-organizational conflict and actions to address it using dependency expressions, Procedia Computer Science, Volume 192, 2021.
- Lussier, R. N (2005). Human Relations in Organization.6th ed. McGraw Hill Irwin.
- Malek, k (2000). Relationship Between Emotional Intelligence and Collaborative conflict management, Dissertation Abstracts International.
- Mokhtari pour M (2004). Siadat A Management and leader ship with emotional intelligent. Tadbir 2004.